

بولات قۇسمان ۇلى

ئۇلارداغى ئۇيغۇر

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

بولات قۇسمان ۇلى

غۇلىيارداغى تۇياعى



شىنجاڭ خالىق باسپاسى

۲۰۰۹ ۋىرجى

图书在版编目(CIP)数据

美好的往事：哈萨克文/ 波拉提·胡斯曼著. — 乌鲁木齐：
新疆人民出版社，2008.12

ISBN 978—7—228—12211—0

I. 美... II. 波... III. 诗歌—作品集—中国—当代
—哈萨克语（中国少数民族语言）IV. I227

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 001861 号

美好的往事 (哈萨克文)

波拉提·胡斯曼 著

新疆人民出版社出版发行

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮编:830001)

新疆八百印务有限公司印刷

850×1168 毫米 32 开本 10.375 印张

2009 年 4 月第 1 版 2009 年 4 月第 1 次印刷

印数：1 —— 1500

ISBN 978 — 7 — 228 — 12211 — 0 定价：25.00 元

جاۋاپتى رەداكتور: *سەمەدىل شۈكەن ۋلى
رەداكتور: قايرات قالىاسقار ۋلى
جاۋاپتى كوررەكتور: قالمۇرات جارمۇقامەت ۋلى
مۇقاباسىن جوبالاعان: ليۇ كانحاي

تۈلپاردىڭ تۇياعى

*

شىنجاڭ خالىق باسپاسى باستىرىپ تاراتتى
(ۋۇرۇمچى قالاسى، وڭتۇستىك ازاتتىق كوشەسى، 348 - اۋلا)

شىنجاڭ «باباي» باسپا ستەرى شەكتى
سەرىكتىگىندە باسلىدى

فورمات 850×1168 ، 1/32 ، 10.375 باسپا تاباق

2009 - جىل، *ساۋىر، 1 - باسپاسى

2009 - جىل، *ساۋىر، 1 - باسلىۋى

تىراجى: 1500 — 1

ISBN 978-7-228-12211-0

باعاسى: 25.00 يۋان

باسپادان

اقىن بولات قۇسىمان ۇلىنىڭ «تۇلپاردىڭ تۇياعى» اتتى جىر جىناعى ۇز الدىنا ۇڭىلىس تىلەيتىن بوگەنايى بولەك جىر كىتابى. مۇندا ادامگەرشىلىك، ار - نامىس، دوستىق، سۇيىس - پەنشلىك، تۇعان جەر، پاك ماحاببات، ۇبارى - ۇبارى دە تاقىرىپ بولپ سومدالىپ، ۇز مارەسىنەن كومبەسىنە جەتكە - زىلدى. بارلىعىندا اقىننىڭ وزىنە ۇتان لەبى، وي تياناعى اڭعا - رىلىپ، تاقىرىپ اقىندىق ماقساتىنان ەدال، تارتىمدى مەڭگەرىلە - دى.

جىر جىناعى پوۋما، داستان، بالادا، تەرمە جانە دارا جىر - دان تۇرادى. شىعارمالاردى وقىعاندا وسى شىعارمالاردىڭ بارلىعى اششى اقىندىق تولعانىستان تۇعان تۇنىدىلار كەندىگى اڭعارىلىپ تۇرادى. جاس اقىننىڭ جالنىدى لەبىسىنەن، تارپاڭ تالانتىنان تۇعان وسى جىرلارنى وقىعاندا وقىرماندارىمىزدىڭ لىرىكالىق لەپكە بوگىپ، اقىنمەن بىرگە قاناتتانىپ ۇمىردىڭ وزىندەي الۋان جولاقى رۋحاني مانىنە سۇڭگى بىلەتىنىنە سەنەمىز. بەر - گەننەن بەرەرى كوپ دامەلى جاس اقىن ۇز قارىمىن تانتىپ تا بولعان ەدى. ونەردە قاناعاتشىلىقتان ساقىتاسىن. جازارى كوپ، جازعانى دا كوپ، جازا بەرەتىن قارىمى بار اقىننان ونەردە وزگە ەمەس ۇزى بولۋدى تىلەيمىز. وقىرماندار جاعىنان جاقسى لەپ، جارىم بىرس باعا تابارىنا سەنەمىمىز كامىل. بۇل جىر جىناعى اۋتوردى قامتىعان تىلەۋلەستەرىن ۇزاعىنان سۇيىندىر - گەي!

اۆتوردىڭ قىسقاشا ۋومىر بايانى

بولات قۇسىمان ۇلى 1965 - جىلى قىركۇيەكتە ساۋان
اۋانىنىڭ ۇلۇجان جايلاۋىندا مالشى وتباسىندا دۇنيە ەسىگىن
اشتى. 1983 - جىلغا دەيىن بورتىنكى اۋىلىندا باستاۋىش،
ورتالاۋ، ورتا مەكتەپ وقىدى. 1984 - جىلدىن 1986 - جىلغا
دەيىن تارباغاتاي پەداگوگىكا مەكتەپىنىڭ ۋىتل - ادەبىيەت كلا-
سىدا وقىدى. 1986 - جىلى تۇعان اۋىلى بورتۇڭكەدگى ساۋان
اۋدانىدىق 2 - ورتا مەكتەپىندە وقتۇشلىق ساپارىن باستاپ.
تولىق ورتا كلاستارغا ۋىتل - ادەبىيەت ساباغىن ۋىتتى، ۋارى
1993 - جىلغا دەيىن كلاس جەتەكشىسى بولىپ ستەدى.
2000 - جىلغا دەيىن ۋىتل - ادەبىيەت وقتۇ گرۇپپاسىنىڭ
باستىغى، قوعامدىق ۋپان گرۇپپاسىنىڭ باستىغى، وقتۇدى
زەرتتەۋ ۋبولىمىنىڭ مۇشەسى سياقتى مىندەتتەردى اتقاردى.
بولات قۇسىمان ۇلىنىڭ جاسامپازدىق نەزەنىستەرى جاعدا-
نان ۋسوز قوزعار بولساق، 1986 - جىلى «جەل جانە
ۋبىز»، «بابا سەنىڭ تاۋىڭدا» قاتارلى ۋبىر توپ تىرناق الدى
تۋىندىسى «تارباغاتاي» جۇرنالىندا جاريالانغاننان قازىرگە دەيىن
500 دەن استام ولەڭى مەن داستان، باللاداسى جارىق كوردى.
1994 - جىلى تارباغاتاي ايماعى ۋيىمداستىرعان «كوغال» اتتى
جاس اقىنداردىڭ جىر جىيىنەندە ۋبىر توپ ولەڭى جاريالانىپ،
«بارساڭ سالەم ايتا بار ۇلۇجانغا» قاتارلى ولەڭدەرى مىقتى
اقىنداردىڭ قالامىنا ۋلىنىپ ماداقتالدى.

بولاتنىڭ 2001 - جىلى «ىلە جاستارى» جۇرنالىندا جاريالا-
نغان «ابىز اتا»، 2003 - جىلى جاريالانغان «قۇسبەكتىڭ
قىيالى» اتتى پوەمالارى، 2002 - جىلى «شۇعلا» جۇرنالىنىڭ
3 - سانىدا جاريالانغان «جالقاراعاش» داستانى وقىرمانىنان

جاقسى باعا الدى. جاستايىنان ولەڭگە قۇلاق تۇرۇپ وتكەن بولات قۇسىمان ۇلى 1987 - جىلدىن باستاپ اۋىل، اۋداننىڭ، ايماقتىڭ نەشە كەزەكتى اقىندار ايتىسىنا ءتۇستى، ايماقتىڭ ۇش كەزەكتى اقىندار ايتىسىنا اۋدان، ايماقتىڭ كور-سەتۋىمەن ءادىل قازى بولۇپ قاتنىشىپ، اقىنداردى باعالاۋ جۇمىستارىنا بەلسەنە ات سالدى. بولات قۇسىمان ۇلى اۋتو-نوميالى رايوننىڭ ورتا تەحنيكۇم مەكتەپتەرگە وقۇشى قابىلداۋ جونىنەن ەمىتجان شىعارۋ جۇمىسىنا قاتنىشىپ، وزىنە جۇكتەل-گەن مىندەتتەردى ساپالى ورىندادى. اقىننىڭ «سەرى قاراعاي» اتتى الماناعى بلە حالىق باسپاسى جاعىنان شىعۋ الدىندا تۇر. بولات ولەڭ جازۋ مەن قاتار ءتۇرلى اڭسى حات، سىن ماقالالا-رىن دا جازىپ كەلەدى. ونىڭ «بەتپە - بەتكە، بەتپە - بەت ۇرى ءتۇستى» سىن ماقالاسى، «اڭقاۋ حالىق الدام قالتاسىنا تاغى دا ءتۇسەر مە كەن؟»، «وعان اراشاشى بار ما؟» قاتارلى اڭسى حاتى، «جۇگىرە ءتۇس جۇلدەگەر جۇيرىك»، «تالىپىنا ءتۇس تاماشا»، «جاس قانات قاققان سايىن جەتەلەدى»، «الدانىپ قالماعايىن»، «العمر الميرا»، «التىن، كۇمىس، مىس بۇلاق، قاسىيەتتى ءۇشبۇلاق»، «قارت ەرەن جەلىپ جەلەگىن، جىرلا-دى اقىن ءوز ەلىن» قاتارلى الۋان مازمۇنداعى ماقالالارى جارىا-لانىدى. 2000 - جىلى «اڭقاۋ حالىق الدام قالتاسىنا تاغى دا تۇسەرمە ەكەن؟» دەگەن اڭسى حاتى ايماق جاعىنان سىيلاندى. بولات قۇسىمان ۇلى كاسپىتنىڭ جاقتان «كلاس ءىشىن قالاي بەزەندىرۋ كەرەك؟»، «ەلەكترلى وقتىۋمەن ساباق ءوتۋ جايلى»، «مەيىرىمدىلىك - وقتىۋشىنىڭ جانى» سياقتى وننان ارتىق عىلمى ماقالا جاريالادى. بولات 2001 - جىلدىن قازىرگە دەيىن مەكتەپتىڭ عىلمى مۇدىرلىك مىندەتىن اتقارۋمەن قوسا تولىق ورتا كلاسارىنا ساباق ءوتىپ كەلەدى. بولات وقتىۋشىلىق ماماندىعىن جەتەلدەرىۋ جاعىنان 1989 - جىلدىن 1991 - جىلعا دەيىن شىنجياڭ رادىيو - تەلەۋىزىيا پەداگوگىكا داشۋەسىنەن،

1997 - جىلدىن 1998 - جىلغا دەيىن قازاقىستان رەسپۇبلىكاسى ءال - فارابى اتىنداعى حالقارالىق ۋنيۋەرسىتەتىنەن كاسپىتنىڭ ءبىلىم تولىقتادى، 2003 - جىلدىن 2005 - جىلغا دەيىن شىنجياڭ داشۋە ادەبىيەت فاكۇلتەتىنىڭ ءتىل - ادەبىيەت كاسپىنەن ءبىلىم تولىقتىرىپ، تولىق كۇرس ماۋلىماتىنا يە بولدى.

قازاقىستاندا ءبىلىم تولىقتىرىپ جۇرگەن كەزىندە 1997 - جىلى دۇنيە ءجۇزى قازاقتارىنىڭ 2 - رەتكى ولەڭ وقۇ مۇشايرا جارىسنا قاتناسىپ، «اتا سەنىڭ قايدا قالدى ساپتامالڭ» قاتارلى ولەڭدەرى سىلاندى جانە قازاق رادىوسىندا بەرىلدى. بولات قۇسىمان ۇلى ىلە قازاق اۋتونومىيالى وىلىسى جازۇشلار قوعامىنىڭ مۇشەسى. اۋتوردىڭ ەسىمى «قازىرگى زامانعى شىنجياڭ قازاق قارىباتكەرلەرىنىڭ شەجىرەسى» اتتى كىتاپقا ەندى.

بوكەڭ 1995 - جىلى، 2000 - جىلى، 2004 - جىلى مەكتەپ جامىنان وزات قىزمەتكەر بولپ باعالانۇمەن قوسا تالاي رەت ساباق ءوتۇ شەبەرى بولپ سىلاندى. 2004 - جىلى ساۋان قازاق اعارتۇنىنىڭ 70 جىلىنا وراي ءبىر عاسىرلىق ساۋان وقۇ - اعارتۇن قامتىعان مەكتەپ كىتابىن قۇراستىرىپ جازدى. مەكتەپ جامىنان سىلاندى. 1992 -، 1993 -، 1999 -، 2001 -، 2004 - جىلى اۋداندىق وقۇ - اعارتۇ مەكەمەسى جامىنان وزات قىزمەتكەر بولپ سىلاندى. 2001 - جىلى اۋدان وزدىرعان بايىمدامالى ساباق ءوتۇ جارىسىندا ەركشە وقتۇ شەبەرى بولپ سىلاندى. 1995 -، 1998 -، 2001 - جىلدا. رى اۋداندىق ۇگىت ءبولىمى جامىنان ەكى رەت 2 - دارەجەلى جانە ۇزدىك ءتىلشى بولپ سىلاندى. 1993 - جىلى قىركۇيەك - تە اىماق ۇيىمداستىرعان «شىنجياڭدىقتاردىڭ وىرازىن تىكتەۋ» لەكىيا جارىسىندا اۋدان، اىماق جامىنان 1 - دارەجەلى لەكىيا. شى بولپ سىلاندى.

1999 - جىلى ايماق وزدىرعان وقتى شەبەرلەرنىڭ
 ەلەكتىرلى وقتىمەن ساباق ۋەتۋ جارىسىندا 3 - دارەجەلى،
 2003 - جىلى ايماق وزدىرعان وقتى شەبەرلەرنىڭ ساباق
 ۋەتۋ جارىسىندا 1 - دارەجەلى، 2001 - جىلى ايماق وزدىر-
 عان بايىمدامالى ساباق ۋەتۋ جارىسىندا 1 - دارەجەلى وقتى
 شەبەرى بولپ سىلاندى. بولاتتىڭ 2004 - جىلى تارباغاتاي
 اймаقتىق 16 - كەزەكتى اقىندار ايتىسىندا، ىلە قازاق اۆتونومىيا-
 لى وبلىسىنىڭ 14 - كەزەكتى اقىندار ايتىسىندا «حالقىما سالەم
 بەرەين» دەگەن تەرمەسى جارىسقا ۋەتۋسپ ايماق جاعىنان 3-
 دارەجەلى، وبلىس جاعىنان 1 - دارەجەلى سىلىق الدى.
 بولات قۇسىمان ۇلى 1995 - جىلى «شىنجياڭ گازەتى»
 جاعىنان 2- دارەجەلى ەرىكتى ۋەتلىشى، 1999 - جىلى «ىلە
 ورەندەرى» گازەتىنىڭ قۇرىلعانىدىنىڭ 40 جىلىندا «ۇزدىك
 ۋەتلىشى»، 2004 - جىلى اۆتونومىيالى رايوندىق «عىلىم -
 تەحنىكا گازەتى» جاعىنان «ۇزدىك ۋەتلىشى» بولپ سىلاندى.
 2004 - جىلى ۋەزى تۇرعان مەكتەپتىڭ مەكتەپ ۋەتلىشىنىڭ
 تەكىستىن جازىپ وقتىۋشى - وقۇشلاردىڭ قۇانا قارسى الۇنا
 يە بولدى. 2006 - جىلى بولات اۆتونومىيالى رايوندىق عىلىم-
 تەحنىكا قوعامى جاعىنان ۇزدىك ۋەتلىشى بولپ باعالاندى،
 2006 - جىلى «جۇڭگو ۇلتتارى» جۇرنالى جاعىنان «مەملە-
 كەتتىك ۇزدىك تاراتۋشى» سىلىعىن الدى. 2006 - جىلى
 ساۋان اۋداندىق حالىق ۇكىمەتى جاعىنان «ون داڭقتى مۇعالىم-
 نىڭ» ۋەزى بولپ، ماراپاتتالدى. بولاتتىڭ 2007 - جىلى
 «جوعارى مەكتەپ ەمتىحانىنا قالاي توتەپ بەرۋ كەرەك» دەگەن
 ماقالاسى اۆتونومىيالى رايوندىق وقتىۋدى زەرتتەۋ كەڭسەسى جا-
 عىنان 1 - دارەجەلى ماقالا بولپ سىلاندى. ەلىنە بەرگەننەن
 بەرەرى كوپ شەبەر پەداگوگ، اقىن بولاتتىڭ الدامى شىعارماشى-
 لىق ساپارىنا ۋەت تىلەيمىز.

مازمۇنى

ھالقىم مەنىڭ

- 3 ھالقىم مەنىڭ
- 4 قىستاۋلىققا ماحاببات
- 5 بارساڭ سالەم ايتا بار ۇلۇجانغا
- 6 مەنىڭ ەدارى تاۋلارىم
- 7 كوكتەم جىرى
- 8 سالەم ۇستاز
- 9 قارا ولەڭ
- 9 جەڭشە
- 10 شىرىلداغان شىندىق
- 11 سەندەردى جىر ەتەمىن
- 12 تولىنىڭ تەتەك دالاسى
- 13 بايگەتوبە
- 15 شوپان اتا
- 17 جىلقى جىرى
- 18 جاز جىرى
- 19 تۇعان جەرگە
- 20 جىل جانە ەبىز
- 21 بابا سەنىڭ تاۋىڭدا
- 22 قارا شال، قارا دوڭدەرىم

24		اق كەلىسى اپامنىڭ
27		تىرنالار
28		دالا جانە مەن
28		ۇلۇجاننىڭ ەلدەرى
		عۇمىرنامام قىستاۋلىق
		تولعانىس
		كوز كورگەندەر
		ازىلدەس ايلەدەرگە
37		تۈيەنىڭ داۋىسى

اۋىلداستار ازیلدەستەر

41		مدى جازام
41		كەيىپكەر نىزدەپ وتىرام
42		قىزىق ولەڭ قىزداردا
43		قولىم قىسقا
43		ۇيدە جاتىپ بايقادىم
44		ەل تانىدى
44		باستىق اقىن بولامىن
45		توي باسقارام
45		سىناي كوزبەن قارايمىن
46		قاربالاسپىن
47		كەلىننىڭ بەتىن اشامىن
47		وزىڭنەن كوپ الارىم
48		بىلمەي قالدىم
48		قول بوسادى

49		اراسىن قوسىپ جىبەردىم
49		مەنى تاۋىپ^الغۇدار
49		ەكى اۋدانغا ورتاقپىن
50		قۋانىشتان قالمايمىن

اقىن ارمانى

53		اقىن ارمانى
54		تۇلپار^مىنىپ كەلمىن
56		شابت شاقىرار
56		اقىن تۇرالى انىقتاما
58		جىرما بەسىم ارمانىم
59		كوكتەمدى اغساۋ
60		دوس تىلەگى
61		اقشا ايازدا ولەڭ وقىپ كەلمىن
62		جەرۇيىق
64		بىر عاسىر
66		جىلدار جورتىپ بارادى
67		مىرتتاغى ولەڭ
70		ولەڭ
70		سوعىس جىرى
72		جۈرەكپەن تىلدەسۋ
72		سالتىم — حالقىم
74		تۇعان جەر
76		اقىن مەن جىناق
77		انا تۇرالى جىر

78	جامىش شەشە
79	ناۋرىزداغى تولغانىس
83	وي
83	اقساقالدىڭ اۋزىنان
85	ساعىندىرىپ تۇدى ايمى
87	مەرەكەڭە
88	ناۋرىز ايمى
91	جىر — ناۋرىز
93	بالالىق
96	باۋىردىڭ اڭگىمەسى
97	تالابى تاۋداي باۋىرىم
98	اقجول — ولەڭ
100	تال بەسىڭىڭ تايىعات
101	مەنىڭ ۇلىم
102	اقباتا قىزىم

بۇل دالاعا سەنى ەرتىپ كەلمەن مەن

105	بۇل دالاعا سەنى ەرتىپ كەلمەن مەن
106	الاتاۋ
108	ۇرىمىجى
109	تۇعان جەر
110	قوڭىر كۈز
111	توراڭغى تاعدىر
112	جاۋشىلىق - اي، جاۋشىلىق
113	ەرەنتاۋ

114	 تىلەك
115	 ئاتا سەنىڭ قايدا قالدى ساپتامان
117	 ءجۇرشى دوسىم قىرغا شىعپ كەلەيەك
118	 ەرەنتاۋدىڭ بۇلتىمەن
119	 جەلتوقسان
120	 تايىعات جانە ءبىز
122	 كۈزەتتى جىرى
124	 جىل كەشىندەگى ولەك
126	 قارغا ادىمى قاڭتاردىڭ
127	 قىس قادىرى
128	 دالا ساعىنىشى
130	 اقبۇلاق
131	 قىزىلجال
133	 دارىمالار
137	 قاراموينا

سىن شىندە ءجۇرمىن مەن

141	 سىن شىندە ءجۇرمىن مەن
142	 ەركەنىڭ ەسكەرتپەسى
144	 اۋىرماشى جان انا
147	 ەمشى
149	 جان باۋىرىم
150	 قاعۇسىز قالماق ەسىگىم
151	 سوغى رۇمكا
154	 مىقتىلار

154	 جەڭسكەر
155	 نىلەرگە
156	 رۇم دەۋىم، قۇرىدىم دەۋىڭ اعايىن
158	 دىرمەشى
158	 ۋىشى قازاق
159	 ۋىر دوسىما
160	 د، دىستى دوسىما
160	 سەلت ەتۋ
161	 قايران ەسىم قور بولعان
162	 جانىم جەڭگەم
163	 ۋىر شىنى شاي
165	 ساعان ايتام
167	 ادامنىڭ ارى جاساسىن
168	 ەسكەرتپە
169	 جەر استى بازارىنان
171	 سىر جىلعا ايتارىم
172	 ناۋرىزعا كەلمەي قالدى ۋىر اقىن
174	 اپپاق - اپپاق قويانداي
175	 قارا مولا

سەنىڭ تاۋىڭ

179	 سەنىڭ تاۋىڭ
181	 بوز بالانىڭ ولەڭى
181	 قارا تۈندە
182	 جۈرەڭگە سىر بولپ ەنى مەنىڭ

183	 سەنىڭ ۋىيىڭ الستانى نەسىنە
184	 ئاۋىلدىن شىققان ۋانشى قىز
184	 سەزىم سوتى
185	 اغساۋ
186	 ساعىنىپ ۋجۇرمىن مەن سەنى
187	 كوكشەنىڭ كەرىم ارۋى
189	 سەن ەكەۋىمىز جولىعاتىن كۈن اسەم
189	 ۇقساتامىن
190	 تاۋىق جىلغى جىر
191	 كۈتەم سەنى
192	 جىلاما جانىم
193	 ۋوڭ مەن ۋتۇس جانە تىلەك
193	 انشى قارىنداسقا
194	 سەنى ويلاۋمەن مەن ەندى داۋىلدا وتەم
195	 جىلاشى جانىم
196	 ۋاتتى قىيال
197	 نارىقتى قىز

الپپەنىڭ اندەرى

201	 الپپەنىڭ اندەرى
203	 اتامەن تىلدەسۋ
205	 دۇعاي سالەم سەندەرگە
206	 بەس جاسىڭا ارنالادى بەسك جىر
208	 اكىم مەن اقىن
211	 سالەم ساعان ويجاىلاۋ

- 212 جەلدىرمەڭمەن جەلەيىن
- 215 قىدىرىپ ءجۇرىپ قىرىققا كەلىپ قالدىڭ با؟
- 216 مەنىڭ التىن بوساعام
- 218 سالەم ساۋىر
- 220 شاكىرتىمە
- 222 جىر وقىمىن تويىڭا
- 224 قۇانىش جىرى
- 226 كەلىن تۇسكەن اۋىلدىن
- 228 جولنىڭ بولسىن جولدى اعا
- 229 ۇلارىم مەنىڭ
- 230 مۇعالىم قىز
- 231 مىستان جەڭگەم
- 232 انا مەكتەپ
- 233 تۈلكى قىز
- 234 عاشىقتار
- 235 ءبىزدىڭ شانا
- 236 تۇعان اينىڭ تۇعاندا

ابىز اتا

- 239 جالقاراعاش
- 252 تۇلپاردىڭ تۇياعى
- 260 ابىز اتا
- 266 قۇسبەكتىڭ قىالى
- 270 شىنى، سىرى ءومىردىڭ
- 274 مەن تۇلپارعا مىنگەن كۈن